

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VII I ZASADY OCENIANIA

Osiągnięcia ucznia po ukończeniu edukacji w klasie VII.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa ich cechy;
- 2) rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich;
- 3) wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog;
- 4) rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje;
- 5) zna pojęcie komizmu i ironii, określa ich funkcje;
- 7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
- 8) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
- 9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi;
- 10) wykorzystuje w interpretacji tekstów potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny;

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego;
- 2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- 3) interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);
- 4) dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa;
- 5) rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł, i określa ich podstawowe cechy;
- 6) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury;
- 7) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

- 1) rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, rozumie rozbieżności między mową a pismem;
- 2) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant;
- 3) zna zasady tworzenia wyrazów złożonych,
- 4) rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje;
- 5) rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- 6) odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną.
- 7) rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone – określa ich funkcje w tekście;
- 2) rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, rodzaje nazw miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców;
- 3) zna sposoby wzbogacania słownictwa;

6) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

- 1) rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach;
- 2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;
- 3) rozumie, na czym polega błąd językowy.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

- 1) wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych;
- 2) poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne;
- 4) zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Elementy retoryki. Uczeń:

- 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie;
- 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi;
- 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję
- 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
- 5) odróżnia przykład od argumentu;
- 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego;
- 7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad;
- 2) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza i parafrazuje; 3) formułuje pytania do tekstu;

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 1) rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;
- 2) rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania;
- 3) uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie;
- 4) uczestniczy w projektach edukacyjnych;

1. Kontrola osiągnięć ucznia odbywać się będzie poprzez:

- *Prace klasowe* – zapowiedziane co najmniej 7 dni wcześniej, obejmujące większą partię materiału.
- *Kartkówki* – (10 – 15 min) niezapowiedziane z aktualnie przerabianego materiału.
- *Odpowiedzi ustne.*
- *Prace domowe.*
- *Aktywny udział w lekcji lub prace samodzielne.*
- *Zadania dodatkowe.*

2. Sposoby uzupełniania wiedzy i umiejętności w przypadku nieobecności ucznia:

- Uczeń ma obowiązek uzupełnić wszystkie notatki lekcyjne – jeśli nie był na lekcjach oraz odrobić zadania domowe i po przyjściu do szkoły uczeń musi być przygotowany.
- Termin uzupełniania wiadomości:
  - do 3 dni nieobecności – bezpośrednio po zwolnieniu,
  - do 2 tygodni nieobecności – tydzień od dnia powrotu do szkoły,
  - do miesiąca nieobecności – 3 tygodnie od dnia powrotu do szkoły.

- Uczeń ma prawo do jednokrotnej próby poprawy oceny z danej formy, w terminie i zasadach określonych przez nauczyciela w dniu otrzymania danej oceny (w terminie do 2 tygodni).

3. Kryteria oceniania:

Ocena	% punktów
celująca	100%
bardzo dobra	89% - 99%
dobra	73% - 88%
dostateczna	51% - 72%
dopuszczająca	31% - 50%
niedostateczna	30% - 0%

4. Kryteria ocen końcowych:

Ocenę celującą – otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści przewidziane w programie nauczania w klasie VII oraz samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia ,biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych

Ocenę bardzo dobrą – otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem i sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami

Ocenę dobrą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości określone programem, wykazuje aktywność na zajęciach oraz poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do wykonywania samodzielnie typowych zadań.

Ocenę dostateczną – otrzymuje uczeń, który opanował podstawowe treści programowe wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne o średnim poziomie trudności.

Ocenę dopuszczającą – otrzymuje uczeń, który opanował treści programowe na poziomie koniecznym, wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności.

Ocenę niedostateczną – otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności na poziomie koniecznym, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają naukę w klasie VIII.

5. Postanowienia końcowe:

- ocena z poprawy nie zastępuje oceny wcześniejszej (w dzienniku zapisane są obie oceny np. $\frac{1}{4}$)
- do ocen cząstkowych mogą być dopisane „+”,
- formy pomocy dla ucznia nieobecnego na zajęciach: pomoc koleżeńska, okresowe zajęcia wyrównawcze, bezpośrednia pomoc nauczyciela, grupa wsparcia w świetlicy (o sposobie pomocy nauczyciel decyduje indywidualnie).

UZASADNIENIE OCENY

1. Osiągnięcia ucznia podlegają ocenie.
2. Nauczyciel uzasadnia każdą bieżącą ocenę szkolną.
3. Każda oceniana praca pisemna będzie opatrzona recenzją nauczyciela, w której znajdzie się informacja o tym:
  - a) co uczeń zrobił dobrze,
  - b) co i jak powinien poprawić,
  - c) jak ma się dalej uczyć.

Oceniane odpowiedzi ustne opatrzone będą ustnym komentarzem.